

Sygn. akt III AUz 303/12

## POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący :	SSA Lena Jachimowska
Sędziowie :	SSA Antonina Grymel SSA Zbigniew Gwizdak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania M. C. (M. C.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość świadczenia

na skutek zażalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział  
w R.

na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych  
w Katowicach

z dnia 25 września 2012 r. sygn. akt XI U 1719/12

w przedmiocie zawieszenia postępowania

**postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie.**

/-/SSA A.Grymel/-/SSA L.Jachimowska/-/SSA Z.Gwizdak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUz 303/12

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 września 2012 roku, sygn. akt XI U 1719/12 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach zawiesił na podstawie art. 177 § 1 k.p.c. postępowanie w sprawie z odwołania ubezpieczonej M. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w przedmiocie kwotowej waloryzacji pobieranej renty.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że w Trybunale Konstytucyjnym pod sygnaturą akt K 9/12 zawisła sprawa wszczęta na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 118). W tym stanie faktycznym, w ocenie Sądu, celowym stało się zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia zgodności z Konstytucją przepisów, które były podstawą przeprowadzonych waloryzacji. Sąd I Instancji podniósł, że ewentualne orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności ustawy z Konstytucją oddziałuje

w stosunku do wszystkich spraw, w których zakwestionowano przepisy ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku.

Zdaniem Sądu Okręgowego po wprowadzeniu przepisów ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, których wykładnia prowadzi do bezpośredniego oddziaływania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego na obowiązujący stan prawny, należy zastosować wykładnię rozszerzającą przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. i przyjąć, że Sąd może z urzędu zawiesić postępowanie w sprawie cywilnej w przypadku zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego o rozstrzygnięcie zgodności z Konstytucją przepisu ustawy. Wobec powyższego Sąd zawiesił postępowanie do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 9/12 na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Zażaleniem z dnia 2 października 2012 roku organ rentowy zaskarżył postanowienie w całości, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez błędne zastosowanie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., co spowodowało niesłuszne zawieszenie postępowania. Podnosząc ten zarzut, organ rentowy wnosił o uchylenie zaskarżonego postępowania.

W uzasadnieniu środka odwoławczego skarżący wskazał, że brak jest podstaw do zawieszenia z urzędu postępowania na podstawie wskazanego przez Sąd Okręgowy art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Przepis ten, w ocenie skarżącego, należy interpretować ściśle, ponieważ jednoznacznie on wskazuje na możliwość zawieszenia postępowania w przypadku toczącego się innego postępowania cywilnego, a postępowanie przed Trybunałem takim postępowaniem nie jest. Powołując się na opinię przedstawicieli doktryny, organ rentowy wskazał, że w przypadku wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego

z pytaniem prawnym co do zgodności aktu ustawodawczego z Konstytucją przez skład orzekający w danej sprawie, postępowanie ulega zawieszeniu na podstawie szczególnego przepisu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym. W braku podstawy prawnej, zawieszenie postępowania cywilnego nie wchodzi natomiast w grę, gdy pytanie prawne zostało przedstawione Trybunałowi Konstytucyjnemu przez inny skład orzekający.

### ***Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:***

Zażalenie okazało się zasadne i spowodowało uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłankę zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. stanowi nie względ na zasadę ekonomii procesowej czy też podobieństwo okoliczności faktycznych oraz podstawy prawnej dwóch spraw, ale zależność tego rodzaju, że orzeczenie, które ma zapaść w innym postępowaniu cywilnym, będzie prejudykatem, czyli podstawą rozstrzygnięcia sprawy, w której ma być zawieszona postępowanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2005 roku, sygn. V CK 407/05, opubl. LEX nr 462935).

Zależność prejudykalna postępowania cywilnego od wyniku innego postępowania (cywilnego, administracyjnego, karnego lub dyscyplinarnego) występuje wtedy, gdy kwestia będąca lub mająca być przedmiotem innego postępowania (prejudykalnego) stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy

w postępowaniu cywilnym. Charakter relacji zachodzącej pomiędzy zagadnieniem prejudycjalnym oraz przedmiotem postępowania cywilnego jest taki, że bez uprzedniego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu. Fakultatywność zawieszenia postępowania i jego uzależnienie od celowości nie może oznaczać dowolności sądu w ocenie, czy zachodzą przesłanki zawieszenia postępowania w konkretnym przypadku (tak S. Dmowski [w:] (red.) K. Piasecki Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, s. 895,

z powołaniem się na niepubl. orzeczenie SN z dnia 14 października 1980 r., IV PZ 62/80).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie można mówić o zależności prejudycjalnej między przedmiotowym postępowaniem dotyczącym waloryzacji kwotowej pobieranych przez ubezpieczonych świadczeń, a postępowaniem przed Trybunałem Konstytucyjnym, dotyczącym zgodności z Konstytucją przepisów będących podstawą waloryzacji. Niewątpliwie wyrok Trybunału nie stanowiłby w tym przypadku elementu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Ponadto wydanie rozstrzygnięcia

w przedmiotowej sprawie jest możliwe bez oczekiwania na wypowiedzenie się Trybunału Konstytucyjnego co do konstytucyjności art. 4 ustawy z 13 stycznia 2012 roku zmieniającej ustawę o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 118). Przepisy tej ustawy są obowiązującym aktem prawnym i aż do zakwestionowania im konstytucyjności korzystają one

z domniemania zgodności z Konstytucją. Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony

w zażaleniu, że postępowanie cywilne ulega zawieszeniu na skutek wystąpienia

z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego jedynie przez skład orzekający

w danej sprawie (nie zaś w sprawie wykazującej podobieństwo przedmiotu postępowania) na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r.

o Trybunale Konstytucyjnym (t. j. Dz. U. z 1997 r. Nr 102, poz. 643 ze zm.). Orzeczenie Trybunału o niezgodności z Konstytucją danego aktu normatywnego może stanowić jedynie - jak słusznie podniósł skarżący - podstawę wznowienia postępowania.

Ponadto przepis art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. stanowi wyraźnie, że przesłanką zawieszenia jest zależność rozstrzygnięcia od innego toczącego się postępowania cywilnego, a za takie postępowanie niewątpliwie nie można uznać postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym co do kontroli konstytucyjności aktu normatywnego. Zawieszenie postępowania stanowi wyjątek od wyrażonej w art. 6 k.p.c. zasady szybkości postępowania, w związku z czym przesłanki jego zawieszenia nie powinny być interpretowane rozszerzająco. Odmienne stanowisko wyrażone w przywoływanym przez Sąd Okręgowy wyroku SN z dnia 28 września 1994 roku, I PRN 61/94, OSNAP 1995, nr 1, poz. 6, odwołujące się do takiej właśnie rozszerzającej wykładni art. 177

§ 1 pkt 1 k.p.c., spotkało się słusznie z krytyką w piśmiennictwie (A. Zieliński, Glosa do powołanego wyroku, PS 1995, nr 7-8, s. 138 i n.; J. Gudowski, Przegląd orzecznictwa z zakresu prawa cywilnego procesowego, PS 1998, nr 4, s. 68).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie zaistniały zatem przesłanki do fakultatywnego zawieszenia postępowania sądowego na podstawie art.177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art.386 § 4 k.p.c. w zw. z art.397 § 2 zd.1 k.p.c., orzekł jak w części dyspozytywnej orzeczenia.

/-/SSA A.Grymel/-/SSA L.Jachimowska/-/SSA Z.Gwizdak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM